

Sasuri nèti kapala gareja, ngara na Yakobis

Lii maho'o

¹ Lii maho'o nèti ja'a, Yakobis. Ja'a ne'e ana pua-paleha nèti Ama Lamatua dènge Kètu èdhi, Yesus Kristus.

Ja'a tao sasuri ne'e hia miu dhèu Yahudi dhu pea ètu kabarai dhèu, dhu d'èi madhutu Lamatua Yesus.* ☆

Ladhe abhu j'aj'èra, na, pa'èra d'ara dènge parcaya Lamatua di

² A'ari! Ja'a neo peka sèmi ne'e: ladhe miu abhu rupa-rupa j'aj'èra, na, baku paroe d'ara. Sèmi mere dènge d'ara karej'e, te bèli-camèd'a abhu babe'a. ³ Te èdhi te'a, na, ladhe miu pa'èra-èra ètu d'ara j'aj'èra sèmi èèna, aa pakaj'èu le nèti dadugu, aa miu parcaya Lamatua era, èèna ka dhu asa tabha pa'èra d'ara miu, ladhe mi paraga hari dènge dadugu dhu leo. ⁴ Baku hari kabodho nèti j'aj'èra. Te ngaa miu hud'i taha ètu d'ara j'aj'èra, toke miu abhu mamèci, aa kura boe ngaa-ngaa èci sa.

* **1:1** Sasuri lii Yunani suri, peka na, “Hia mi 12 suku bangsa dhu mamuri pacèri”. Dènge sèmi èèna, èdhi te'a sasuri nèti Yakobis ne'e, hia dhèu Kristen Yahudi. ☆ **1:1** Mateos 13:55, Markus 6:3, Lii Lolo nèti Dhèu Pajuu-paleha 15:13, Galati 1:19

Ladhe manèngi ngaa nèti Lamatua, baku dènge d'ara kacangga

⁵ Ladhe abhu nèti miu dhu re'a mèka j'ara kalua nèti j'aj'èra, miu bisa pakarèi mi Lamatua dhu ne'a aa'i ngaa-ngaa. Nèngu ka dhu bisa pad'elo j'ara kalua hia miu. Nèngu ka dhu bhoke j'ara dènge d'ara karej'e, aa dhu ne'a boe nasa, ladhe miu manèngi. ⁶ Te ngaa ladhe manèngi mi Nèngu, na, baku dènge d'ara kacangga. Miu hud'i parcaya tare'a ku, na, Nèngu bisa hia ngaa dhu miu manèngi. Te ladhe dhèu manèngi dènge d'ara kacangga, èèna na nuka sèmi laka dhasi dhu pahaka la'e-mai ladhe lèke ngèlu. ⁷⁻⁸ Dhèu dhu parcaya kalili boe sèmi èèna, èra boe ètu d'ara j'ara aa'i-aa'i ra. Baku maena, na, nèngu abhu ngaa-ngaa nèti Lamatua.

Dhèu unu aad'o dènge dhèu kaja

⁹ Dhèu unu aad'o dhu parcaya Lamatua Yesus, nèngu hud'i pakarej'e d'ara na, lula Ama Lamatua ded'e le nèngu j'aj'i dhèu unu Na. ¹⁰⁻¹¹ Aa dhèu kaja dhu parcaya le Lamatua Yesus, nèngu hud'i karèj'e kahèi, lula Lamatua aj'a ne sèna ka baku padedha iisi. Limuri ne nèngu ne'a, na, bèli-camèd'a mèdha-panyau na ele aa'i mèu-mèu, nuka sèmi hela bunga dhu saraga, te ngaa ladhe lèke lod'o pana, na kamale eele. Sèmi èèna kahèi dènge dhèu kaja sèra. Masi ka rèngu bhute dènge urusan ra, te ngaa rèngu ele kahèi.✧

Aa'i-aa'i dhu be'a mai nèti Lamatua, aa dhu karehe aad'o

✧ **1:10-11** Yesaya 40:6-7

¹² Lamatua hia berkat mi dhèu dhu taha ètu d'ara dadugu-rariu. Hèia na sèmi nare bab'ae rui-j'aj'èra na, nuka mamuri dhu Lamatua padhadha le ho pala-bagi mi dhèu dhu sue Ne. Èena nuka sèmi dhèu dhu segi ètu pa'uji olaraga dhu abhu solo juara.†

¹³ Sanèd'e paie-iiè! Ladhe nèti miu abhu dhu paraga dènge dadugu-rariu, aa neo ad'u-ue madha j'ara dhu sala, baku peka, na, “Ama Lamatua ka dhu sèku ja'a”. Te Ama Lamatua neo boe tao sala. Aa Na sèku nèdhi boe dhèu, sèna ka tao sala. ¹⁴ Te sasala mai nèti d'ara dhèu. Ropa d'ara na neo ad'u-ue j'ara karehe, hèia na kapod'e kahadhu na, sèna ka tao j'ara kaj'alu. ¹⁵ Hèia na tao madhutu ngangee na dhu kaj'alu èena. D'ai lod'o limuri, Ama Lamatua huku pamadhe dhèu dhu tao bhabhelu.

¹⁶ A'ari pasue! Baku lèke tipu nèti j'ara se'e aa'i-aa'i.

¹⁷ J'ara karehe sèra mai boe nèti Lamatua. Te ngaa Nèngu ka dhu pala-bagi mènghi-nale aa'i-aa'i, dènge ngaa aa'i-aa'i dhu mola-mèci. Nèngu ka dhu paj'aj'i madha lod'o, hèru dènge hua-hètu. Aa'i-aa'i ra pea boe kalili mi ca'era ètu dedha-liru, aa tao mamaho ra dhu ub'a-ub'a. Dhoka Ama Lamatua di dhu ub'a boe. ¹⁸ Dad'èi Lamatua hia mi èdhi sèmi ne'e: Na hia mi èdhi Lii Holo-Nori Na dhu lèke. Aa Na pake Lii Holo-Nori Na ho hia èdhi mamuri. Nèti ngaa aa'i-aa'i

† **1:12** Sasuri lii Yunani suri, peka na, “nèngu sèmi *στέφανος* (*stefanos*) mamuri”. *Stefanos* ne, solo dhu ra hia mi dhèu dhu abhu juara èci.

dhu Na paj'aj'i ètu rai-haha ne, Na hag'e nare le èdhi j'aj'i mi hua-hela dhu uru tèka.

Nanene aa tao madhutu Lii Holo-Nori Lamatua

¹⁹ A'ari pasue! Sanèd'e, ee! Dhu be'a èèna sèmi ne'e ka: dhèu baku padhai lii leli di. Be'a risi, ropa dhèu leo peka dhu be'a, nèngu pasa dhilu ho nanene uuru ku! Aa dhèu baku nasa malai. ²⁰ Te ladhe dènge nasa, dhèu bisa boe tao ngaa-ngaa dhu be'a madhutu dad'èi Ama Lamatua.

²¹ De miu hud'i tunu eele ku sasala mi aa'i-aa'i, sèmi dhèu dhu ko'o pamèu oka-tedhe, ka ra tunu maruru sèra. Aa miu hud'i sèmi dènge pahaha iisi mi Lii Holo-Nori Lamatua. Lii Holo-Nori sèra, nuka sèmi hini dhu sèle ètu d'ara miu. Ladhe miu tao sèmi èèna, bèli-camèd'a Lamatua saku eele sasala mi, aa Na sèmi nare miu, sèna ka mamuri taa-taa dènge Ne.

²² Ladhe miu me'a le Lii Holo-Nori Lamatua, miu hud'i tao madhutu. Baku dhoka nanene di! Ladhe miu d'èi dhoka nanene di, te ngaa tao madhutu boe, miu kapod'e-kabèli ngi'u miu unu mi. ²³⁻²⁴ Ladhe dhèu tadèngi le Lii Holo-Nori èèna, te ngaa madhutu boe, èci èèna ka dènge dhèu dhu lee rèhu na ètu d'ara tèru. Ropa na hari kabodho nèti tèru, nèngu bhèlu eele dènge ka, rèhu na. ²⁵ Te ngaa miu baku loe parisa paie-iie Lii Holo-Nori Ama Lamatua dhu tesa, dhu bisa pakaj'èu dhèu nèti koasa sasala ra. Pe Lamatua hia mènghi-nale mi ngaa-ngaa dhu miu tao, sad'i miu nanene, aa tao madhutu lii-lii sèra. Baku maso dhoka re dhilu kariu, aa kalua re dhilu g'ana!

²⁶ Ladhe dhèu ngee, nèngu maj'èni ètu d'ara agama, te ngaa ne'a boe j'aga hèb'a na, nèngu monya ngi'u nèngu unu na. Agama nèngu parcuma. ²⁷ Te ngaa agama dhu lèke, nuka dhu dènge boe kaj'alu. Èèna ka dhu pakarej'e d'ara Ama Lamatua. Agama dhu lèke èèna, tao d'ara dhèu d'èi soru-bara bhèni balu dènge ana lalu. Dhèu dhu dènge agama sèmi sèra, hia boe dhèu ètu rai-haha ne dadugu rèngu asa j'ara karehe.

2

Baku pa'iga mia ka dhèu kapai aa mia ka dhèu ana iiki

¹ A'ari! Tasamia ka miu peka, na, miu parcaya Yesus Kristus, Kètu èdhi dhu Kapai èèna, ladhe miu patema hag'e rèhu dhèu? Baku sèmi èèna! ² Sèmi abhu dhèu dua dhu lasi asa d'ara èmu sabaj'a miu. Ca dhèu pake mèdha-papake dhu kale'e dènge kadheli hualaa pènu kacui-aa na. Ca dhèu hari pake kodho kaj'alu. ³ Hèia miu bhute lami soru dhèu dhu pake mèdha-papake kale'e èèna, ho hia ne madhèdi ètu era be'a re madha. Te ngaa dhu pake mèdha-papake kaj'alu èèna, miu pua ne, peka na, “Lamu titu sa kabodho nèi, ee! Do aad'o na, madhèdi ètu rai ne!” ⁴ Dènge j'ara miu laladhe rèhu dhèu sèmi èèna, miu nuka sèmi dhèu pama'ète lii dhu bia cabèka. Èèna mai nèti ngangee karehe dhu uli miu.

⁵ A'ari pasue! Ama Lamatua hag'e nare le dhèu unu aad'o ètu rai-haha ne'e, sèna ka ra parcaya pa'èra mi Nèngu. Masi ka rèngu dhu dènge boe unu, te ngaa d'ara ra kaja. Aa Na hag'e si,

ho ra abhu unu kahèi ètu d'ara paredha Ama Lamatua, dhu Na pajaji hia mi dhèu-dhèu dhu sue Ne. ⁶ Te ngaa dènge miu ladhe rèhu dhèu sèmi èèna, miu pahaha le dhèu unu aad'o sèra. Te ngaa rèngu tao boe ngaa-ngaa dhu karehe mi dedha miu. Bhèlu le, do? Dhèu kaja sèra ka dhu jajuku mi la'e-mai. Aa rèngu sèra ka dhu tenge j'ara ho nuni pa'oro miu asa era pama'ète lii langu. Rèngu abhu dhu kee, aa miu abhu sota na. ⁷ Miu se, dhèu unu Lamatua Yesus. Te ngaa dhèu kaja sèra ka dhu padhai pa'ele iie kolongara Lamatua Yesus! Nga tao ka miu lami pahaha iisi mi rèngu?

⁸ Heka lèke kèna, ladhe miu tao madhutu atora èci dhu dedha risi, dhu peka na, “Èu hud'i sue ku dhèu leo, nuka sèmi èu sue ngi'u èu unu mu.” Atora ne dhu suri le ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci Ama Lamatua.✠ ⁹ Te ngaa ladhe miu pili madhutu rèhu dhèu, aa mere d'ara dhèu kaja di, miu sisu le atora èèna. Madhutu Atora Lamatua, miu sala le. ¹⁰ Dhèu dhu tao madhutu aa'i Atora Ama Lamatua, te ngaa sisu atora èci di, èci èèna ka dènge nèngu sisu aa'i Atora Lamatua. ¹¹ Lamatua hia le atora dhu peka, na, “Miu bhèni-mone baku tao j'ara karehe dènge dhèu dhu j'aj'i boe dhèu èmu-kamali miu.” Aa Na hia atora dhu leo kahèi, peka na, “Baku pamadhe dhèu.” De ladhe miu tao boe j'ara karehe, te ngaa miu pamadhe dhèu, èci èèna ka, miu sisu le Atora Lamatua.✠

¹² De ladhe miu neo padhai lii, ho neo tao

✠ **2:8** Atora nèti Ama-ama Agama 19:18 ✠ **2:11** Kalua nèti Masir 20:13, 14, Lole Hari j'ara-j'ara Mamuri 5:17, 18

madha j'ara èci, miu hud'i sanèd'e sèmi ne'e ku: pe Ama Lamatua ka dhu pama'ète, na, èdhi madhutu atora Na ho sue dhèu leo, do aad'o. Lula atora èèna ka dhu bisa patabuli èdhi nèti hahuku Lamatua. ¹³ Te Lamatua pusi-pahae boe dhèu dhu sue boe dhèu leo. Te ngaa ladhe miu sue dhèu leo, tatu Lamatua pahae miu kahèi. Miu baku madha'u ladhe abhu hahuku nèti Lamatua, lula Na ige nare le sèra aa'i-aa'i ra.

Ladhe èdhi parcaya tare'a Lamatua, hud'i madhutu ku Lii Holo-Nori Na

¹⁴ A'ari! Ladhe dhèu peka, na, nèngu parcaya Lamatua, te ngaa tao boe ngaa-ngaa èci sa ho pad'elo parcaya na, èèna dènge boe guna ngaa-ngaa. Parcaya sèmi èèna, bisa boe hia nèngu mamuri. ¹⁵ Ladhe abhu dhèu sarani ca dhèu dhu dènge boe mèdha-papake do nganga'a dhu na'a bèli-bèli, ¹⁶ te ngaa miu dhoka dènge lii padhai lii di, peka na, “Kako paie-iie, oo! Hud'i laa Lamatua hia èu berkat! Mage lèke lai ngèlu toke pèd'a! Baku madhe manganga!” Guna ngaa padhai lii sèmi èèna, ladhe tao boe ngaa èci sa ho soru-bara si?

¹⁷ De d'ai mèka ladhe peka, èu parcaya di! Dènge parcaya di, aa dhu palèke boe dènge tatao, èèna peka mèka, na, ‘parcaya’. Te tatao sèmi èèna, nuka sèmi parcaya dhu madhe le, dhu gaguna na aad'o ciki sa.

¹⁸ Abhu dhèu dhu tao lii langu, peka na, “Sad'i dhèu parcaya dhoka Lamatua di, parluu heka tao j'ara dhu be'a. Dhèu leo dhu tadhe boe Lamatua, re'a tao j'ara dhu be'a kahèi.” Te ngaa j'ara

nèngu sèmi ne'e: tadha nèti parcaya èu èèna, nuka tatao èu dhu be'a. Te ngaa ladhe èu tao boe dhu be'a, ja'a kèdhi boe tadha nèti parcaya èu ne. Ja'a bisa pad'elo parcaya ja'a, dènge j'ara ad'u-ue dhu be'a. ¹⁹ Èu madhutu a'aj'a dhu peka, na, “Ama Lamatua èèna, dhoka Nèngu di. Dhu leo aad'o.” Be'a kahèi! Te ngaa nidhu sèra be'a risi nèti èu, lula rèngu parcaya sèmi èèna kahèi, toke ra karèbha. De baku ngee, na, te'a dènge dhoka kahadhu di, d'ai le èèna. Dhae!

²⁰ Goa, ee! De me'a mèu le, si? Parcaya dhu pad'elo boe dènge tatao be'a, gaguna na aad'o kahèi.

²¹ Tare conto nèti Abraham. Uru èèna, na sab'a madhutu ngaa dhu Lamatua paredha ne, ho nèti ana na Isak, sèna ka tao asa dedha mei sogo-tagu ho j'aj'i mi korban. Nèti èèna ka, Ama Lamatua peka na, “Abraham tao le dhu lèke.”✧

²² Abraham parcaya Ama Lamatua, ka na sèmi nare paredha èèna, hèia na tao madhutu. De èdhi te'a, na, nèngu lèka tare'a-re'a Lamatua, lula na tao madhutu lii paredha èèna. ²³ De se'e se j'aj'i sèmi dhu suri ètu d'ara Sasuri Mola-Mèci, dhu peka na, “Abraham parcaya Ama Lamatua, hèia Ama Lamatua sèmi nare nèngu ho j'aj'i dhèu dhu d'ara mola.” Aa dhu suri kahèi, peka na, “Abraham èèna, angalai Lamatua.”✧

²⁴ Me'a mèu le, si? Èdhi te'a, na, Ama Lamatua sèmi nare dhèu, ladhe parcaya na mi Lamatua

✧ **2:21** Lii Lolo dhu Uru Tèka 22:1-14 ✧ **2:23** Lii Lolo dhu Uru Tèka 15:6, 2 Sejara nèti Isra'el dènge Yahuda 20:7, Yesaya 41:8

dhu tao nèngu d'èi sab'a madha j'ara hua iia. Te ngaa ladhe dhoka parcaya di, d'ai mèka.

²⁵ Conto leo, nuka Rahab, dhu uru èèna bhèni kajeo. Lod'o dhèu kota Jeriko tenge neo pamadhe dhèu mata-mata nèti Isra'el, Rahab ka pahuni si. Hèia na pua si rai asa li'u re j'ara leo, sèna ka dhèu Jeriko baku kèpe rare si. Hèia Lamatua sèmi nare ne, nuka sèmi dhèu bhèni dhu d'ara mola, lula na tao dhu be'a.✧

²⁶ Parcaya dhu nèti boe hua-hela, èci èèna ka dènge ngi'u dhu dènge boe a'ae. Sasoa na, madhe. Sèmi èèna kahèi, ladhe dhèu peka, na, nèngu parcaya Lamatua, te ngaa tao boe ngaa-ngaa dhu be'a, sèra dhu leko-monya! Èèna peka mèka, na, parcaya dhu mamuri.

3

J'aga paie hèb'a, sèna ka baku padhai leli

¹ A'ari aa'i-aa'i! Abhu dhèu ae dhu neo aj'anori dhèu parcaya sèra. Be'a kahèi! Te ngaa sanèd'e paie-iie, bèli-camèd'a Ama Lamatua parisa toke lutu dhèu dhu aj'a dhèu parcaya sèra. De dhèu baku sad'i aj'a di.

² Èdhi aa'i-aa'i ti ae ka padhai lii sala. Te ngaa dhèu dhu taha nare hèb'a na, ho baku padhai leli, ne'a kahèi uri mamuri na. ³ Tare conto sèmi jara. Èdhi te'a uri jara dhu kapai ho madhutu dad'èi èdhi, dhoka dènge ère rarapa na. ⁴ Conto leo hari, nuka kapa. Ngèlu mèdhu tiu kapa aae madhutu dad'èi na. Te ngaa uli dhu ana iiki-iiki bisa pod'e kad'uru kapa ne madhutu dad'èi

✧ **2:25** Yosua 2:1-21

juraga. ⁵ Èci èèna kahèi dènge he'o èdhi. Masi ka he'o ana iiki, te ngaa tatao na kapai titu kèna!

Èèna nuka sèmi he'o ai dhu ana iiki te ngaa bisa tunu eele j'ami dhu kapai aae. ⁶ Hèb'a ne nuka sèmi he'o ai. Re hèb'a, èdhi bisa pa'ele iie madha j'ara ae-ae. Hèb'a èdhi bisa pa'ele iie kateme mamuri èdhi. Bhelu-katub'a ae-ae ètu rai-haha ne, mai nèti d'ara hèb'a dhèu. Aa dhèu aae nidhu pake hèb'a dhèu ho pakako sasab'a na.

⁷ Dhèu pamau rare rupa-rupa badha hui, badha dhu rod'o re rai, manu-bhui, dènge i'a ètu d'ara dhasi. ⁸ Te ngaa abhu mèka ca dhèu sa dhu pamau rare he'o na. Te he'o ne, mèdha dhu bhelu, dhu uri tare boe. Nèngu èci èèna ka dènge raco dhu lale lème d'ara ngi'u, toke pamadhe dhèu.

⁹⁻¹⁰ Dènge hèb'a èèna ka, dhèu koa-kio, aa dhèu padhèd'a. Se'e se, lèke boe! Èdhi pake hèb'a ho koa-kio Ama Lamatua. Aa dènge hèb'a èèna kahèi, èdhi padhèd'a aapa dhèu dhu Lamatua paj'aj'i madhutu rupa Na. Tasamia ka j'aj'i sèmi èèna?✧

¹¹ Abhu ètu mia èi ca madha, bisa kalua èi nèta dènge èi sèro. ¹² Bisa boe, sina ma, nèti kanana kalua hua dhimu? Aa tarae sina bisa kalua hua anggor? Te aj'u ladhe hua na, hua madhutu rupa

✧ **3:9-10** Lii Lolo dhu Uru Tèka 1:26

ra.* Èci èèna ka, èdhi bisa boe dhui èi nèta nèti dano èi sèro.

Ngangee madhera dhu mai nèti Lamatua

¹³ Dhèu dhu ngangee madhera, aa ne'a j'ara dhu madhutu dad'èi Lamatua, baku padedha iisi. Te ne'a, mamèu na mai nèti Lamatua. Hud'i laa nèngu pad'elo mamèu na dènge j'ara mamuri dhu mola. ¹⁴⁻¹⁵ Baku padedha iisi, peka na, èu dhèu dhu dènge ngangee madhera, ladhe èu tèka d'ara era ho pabèbhe dhèu leo. Èci èèna ka èu ne, dhèu kapod'e-kabèli. Te mamuri sèmi èèna, peka boe, 'ngangee madhera'. Tatao nuka sèmi, tèka d'ara, d'èi pabèbha dhèu, sèra sa mai boe nèti Ama Lamatua. Èèna na tatao dhèu rai-haha. Sèra sa lèke mi dhèu dhu soro boe mamuri ra mi Ama Lamatua. Tatao sèra madhutu dad'èi nidhu. ¹⁶ Te ladhe tèka d'ara aa d'èi pabèbha dhèu, tatu abhu kahèi patao-palaha dènge rupa-rupa bhabhelu-katub'a.

¹⁷ Te ngaa ngangee madhera dhu mai nèti Ama Lamatua, nuka: dhu tao èdhi mamuri mola, pamau d'ara èdhi, d'èi pa'uru dhèu, taha tare d'ara, dènge lii mako. Hua-hela nèti ngangee madhera èèna, nuka: tao èdhi d'ara hua iia, d'èi soru-bara dhèu, bia boe cabèka, aa kapod'e-kabèli boe dhèu leo. ¹⁸ Dhèu dhu uri padame,

* **3:12** Sasuri lii Yunani suri, peka na, dhèu bisa boe puu hua aj'u συκῆ (*sukei*) nèti aj'u ἐλαία (*elaia*), aa bisa boe puu hua aj'u ἄμπελος (*ampelos*) nèti aj'u συκῆ (*sukei*). Sasoa na, aj'u rupa èci bisa boe hua nèti aj'u rupa leo. Te aad'o sèmi èèna! Sèmi èèna kahèi mi dhèu dhu pake hèb'a nèngu ho koa-kio kolongara Ama Lamatua, èle èèna na pake hèb'a na padhèd'a dhèu. Pantas boe.

bèli-camèd'a nèngu abhu babe'a. J'ara èèna nuka sèmi dhèu dhu sèle hini, ho nèbhu-nèbhu na puu hua dhu be'a.

4

Baku madhutu dad'èi rai-haha

¹ Miu loe boe patao-palaha aa pagama èci dènge èci. Tasamia ka sèmi èèna? Èèna, lula ètu talora aae miu abhu dhèu dhu dhoka tenge j'ara ho pakarej'e d'ara na. ² Miu neo ae le abhu mèdha èci, te ngaa ai d'ai boe. Hèia mi tèke d'ara, patao-palaha, dènge pagama, toke mangingi boe pamadhe dhèu.

Lula miu sabaj'a boe, aa manèngi boe nèti Lamatua, nèti èèna ka miu abhu boe. ³ Te ngaa masi ka miu sabaj'a toke padhe aj'u-hadhu, miu abhu boe ngaa dhu miu manèngi, lula manèngi madhutu dhodhoka dad'èi d'ara miu di.

⁴ Mema miu satia boe! Miu nuka sèmi dhèu èmu-kamali dhu èci pusi-pahae boe èci, aa tao j'ara makae di. Ladhe miu pa'angalai dènge dad'èi rai-haha, miu pamusu dènge Ama Lamatua. J'ara èèna la'e sèmi èèna ka! ⁵ Nèti èèna ka, Sasuri Mola-Mèci Lamatua, peka na, “Lamatua hia le Roh Na ètu d'ara èdhi. Aa madhutu dad'èi Roh, èdhi madhutu Ne taa-taa. Te Ama Lamatua ne d'ara kura kahèi.” ⁶ Ngaa hari, Ama Lamatua neo hia tabha hari babe'a d'ara Na. Ka Sasuri Mola-Mèci, peka na, “Lamatua lab'a dhèu dhu padedha iisi ra, te ngaa Na pad'elo d'ara hua iia Na mi dhèu dhu pahaha iisi ra.”✧

✧ 4:6 Lii Hini 3:34

⁷ De soro iisi mi asa adhe-aaì Ama Lamatua, sèna ka madhutu dad'èi Na. Miu baku madhutu dad'èi dhèu aae nidhu. Lab'a ne pa'èra-èra; baku golo. Dènge sèmi èèna, na raì tèke eele miu. ⁸⁻⁹ Tenge j'ara sèna ka mamuri d'ara èci dènge Ama Lamatua. Ladhe sèmi èèna, Nèngu padètu-dètu dènge miu kahèi.

Wee, miu dhu mamuri ètu d'ara kaj'alu sèra! Miu hud'i pamola ku j'ara mamuri miu. Aa miu dhu d'ara kajari sèra! Miu hud'i kako mola-mola madhutu Lamatua, aa baku piku hari g'ana do kariu. Nèbhu nare sange ne'e, miu mamuri karae dènge pasoa-pasoka di. De hua iia, ae eele ka! Miu me'a le, na, d'ara miu kajari lula sasala-sasigo miu sèra. Be'a risi miu ele-ho'a aa tangi dènge d'ara manyasa. ¹⁰ Ladhe tare'a-re'a miu me'a, na, miu dhu nia boe ètu katanga madha Ama Lamatua, bèli-camèd'a Na ded'e nare miu, sèna ka j'aj'i mi dhèu dhu nia ètu madha Na.

Baku padhai pakarehe dhèu

¹¹ A'ari! Baku padhai pakarehe kolongara èci dènge èci. Te ladhe miu padhai le sèmi èèna, aa d'èi pèci sasala nèti èci asa èci, miu lab'a le atora nèti Lamatua dhu peka na, “Èu hud'i sue ku a'ari èu, nuka sèmi èu sue ngi'u èu unu mu.” Aa ladhe miu madhutu boe atora ne, miu ded'e iisi mi dedha risi nèti Atora Ama Lamatua. ¹² Dhodhoka Lamatua mesa Na dhu tao Atora èèna, dhu dènge hak ho pama'ète lii langu èdhi. Dhoka Nèngu di mesa Na dhu dènge hak, sèna ka hia mamuri mi èdhi, do huku pamadhe ti. Miu dènge boe hak ho pama'ète lii langu dhèu, do padhai pakarehe kolongara dhèu.

Nelu tao ngaa, baku bhèlu Lamatua

¹³ Sèmi ne'e! Madhutu iia-iia na, miu me'a le ho baku peka na, “Deo ne'e, do bèli, ji'i neo la'a sa kota nèi! Ji'i neo pea mi era nèi pe d'ai ca tèu sa. Aa ji'i neo d'aga sèna ka abhu ku leto d'ai ciki sa.” ¹⁴ Èu me'a ngaa dhu j'aj'i lod'o bèli? Dhèu èci sa re'a boe tasamia mamuri na. Mamuri èdhi dhèu ne nuka sèmi sèb'u dhu tèdhi dhoka ètu d'ara ciki oo'e èèna, kaca'a laa ele.✧
¹⁵ Be'a risi miu peka na, “Ladhe Lamatua sue, na, ji'i mamuri madhera. Aa ladhe Lamatua d'èi, hud'i laa ji'i tao ne'e.” ¹⁶ Te ladhe peka boe sèmi èèna, miu dhodhoka padedha iisi di. Èci èèna ka dènge miu bhèlu eele Lamatua ètu d'ara nanelu miu sèra. Èèna sala kapai titu kèna!

¹⁷ Sanèd'e paie-iie! Dhèu dhu re'a le ngaa dhu lèke, te ngaa tao boe madhutu, èci èèna ka dènge nèngu tao sala le.

5

Lii pasanèd'e mi dhèu kaja dhu kapod'e-kabèli

¹⁻⁶ Miu dhèu kaja sèra, sanèd'e, ee! Pasa dhilu ho nanene paie-iie! Dhèu sab'a hia miu toke èi kabhèsu hae, te ngaa miu taha mere gaji ra. Limuri ne rui-j'aj'èra ra pa'oo-parodha dhu peka nèti kapod'e-kabèli miu. Tatu Ama Lamatua dhu Kapai Risi eele èèna, tadèngi le lii roma iisi dhèu sab'a sèra.✧

Sasab'a miu ètu rai-haha ne, dhoka tao pagaa ngi'u miu mesa mi, ka mamuri mi ha'a-ha'a, hèti-hèti. Limuri ne miu nuka sèmi sapi kab'oi dhu

✧ **4:14** Lii Hini 27:1 ✧ **5:1-6** Lole Hari J'ara-j'ara Mamuri 24:14-15

neo lèke roro. Miu huku dènge pamadhe le dhèu be'a sèra, dhu re'a boe siri iisi ra ètu madha miu.

Miu dhèu kaja sèra! Tangi ka laa! Pe miu pasae mere rupa-rupa j'aj'èra. Mèdha-panyau miu, ele iia kèna. Aa mèdha-papake miu dhu be'a sèra, ana ca ngèpi na'e aa'i si. Hualaa iia dènge hualaa pudhi miu sèra, dènge heka kab'ua. Aa bèli-camèd'a hualaa miu sèra ra'e hari miu, sèmi ai na'e aj'u mango. Rai-haha oe èle kèna, te ngaa tasamia ka miu kabhèsu lutu pakaboko taruu mèdha dhu madhe sèra? Mèdha-panyau miu unu mi ka dhu j'aj'i tadha, peka na, miu me'a boe mia ka dhu dènge kab'ua ètu madha Lamatua!✧

Taha d'ara ètu d'ara sasusa

⁷ A'ari aa'i-aa'i! Miu hud'i taha d'ara ku, tatae mamai hari Lamatua. Ladhe ku laa dhèu sab'a oka-tedhe, dhu tatae hèru puu-g'ètu. Èj'i hua hui, na sèle hini. Mate hari èj'i limuri, ho na pamangèru ana nganga'a sèra. Nèbhu-nèbhu ku heka hua kèna. D'ai lod'o puu-g'ètu, dhèu ne la'e puu. ⁸ Miu hud'i taha d'ara sèmi èèna kahèi. Pa'èra ngi'u, te nèbhu heka Lamatua mai!

⁹ A'ari aa'i-aa'i! Baku ka'uu-kamuki èci dènge èci. Ka'uu-kamuki taruu, pe Lamatua ka dhu huku èu! Ladhe ka, te Ama Hakim ètu dedha nèi, titu le ètu madha miu.

¹⁰ A'ari aa'i-aa'i! Madhutu conto nèti dhèu rèti lii padhai Lamatua sèra. Masi ka rèngu paraga dènge susa rupa-rupa, te ngaa rèngu taha taruu ètu d'ara sasusa. ¹¹ Ladhe abhu dhèu dhu taha ètu d'ara sasusa, èdhi d'èi padedha ngara dhèu

ne. Nuka sèmi Ayub. Masi ka na abhu susa rupa-rupa, te ngaa na kalau-karèto boe. Hèia Lamatua sue ne, ka Na ator aa'i-aa'i j'aj'i mi be'a hia Ayub. Lamatua tao sèmi èèna, lula d'ara Na hua iia, pènu dènge sasue.✠

Lii subha

¹² A'ari aa'i-aa'i! Dhu be'a risi miu baku j'oka subha. Ladhe neo peka, “oo”, na, dhaa la “oo”. Aa ladhe peka “aad'o” na, dhaa la “aad'o”. Sèmi èèna, d'ai le! Baku parisi dènge j'oka subha dhu ale ngara dhèu madhe ètu rai-haha ne. Ngaa hari pasubha dènge “kolongara Lamatua” dhu mamuri ètu dedha-liru. Gaguna na aad'o dènge pasubha rupa-rupa. De ladhe taruu sèmi èèna, miu pasae mere huku, lula lii subha sèra.✠

Sabaj'a dhu nèti babe'a

¹³ Ladhe nèti miu abhu sasusa, be'a risi na sabaj'a. Aa dhu ètu d'ara karej'e, be'a risi na sod'a koa-kio Lamatua. ¹⁴ Ladhe ètu talora miu abhu dhu pèd'a, be'a risi paroa ina-ama juma'at. Manèngi sèna ka ra pasuti èi lèngi mi dhèu pèd'a ne, aa sabaj'a pake kolongara Lamatua, ho hud'i laa Lamatua ka dhu puri-pa'èle ne.✠ ¹⁵ Aa ladhe miu sabaj'a dènge lèka tare'a-re'a Lamatua hia dhèu pèd'a, èèna na Lamatua puri-pa'èle ne. Aa ladhe na tao sala, pe Lamatua saku eele sasala na sèra. ¹⁶ Ladhe nèti talora miu abhu dhu manahu asa d'ara sasala, na, miu mangaku sasala èci dènge èci. Dènge j'ara èèna, miu èci sabaj'a hia èci, sèna ka miu j'aj'i be'a.

✠ **5:11** Ayub 1:21-22, 2:10, Lii Sod'a Koa-Kio 103:8, Yakobis 1:2-3,12 ✠ **5:12** Mateos 5:34-37 ✠ **5:14** Markus 6:13

Dhèu dhu d'ara na mola-mèci, lii manèngi na pènu dènge koasa, aa nèti babe'a. ¹⁷ Tare conto nuka sèmi Elia. Nèngu ne dhèu rai-haha cakaraa èdhi kahèi. Te ngaa ropa na sabaj'a, manèngi èj'i mai boe, ka èj'i puru heka toke tèlu tèu dènge ca èta. ☆ ¹⁸ Hèia na sabaj'a hari ho èj'i mai, hèia èj'i mai dènge. J'u'u mangèru bidhu-bidhu, aa oka-tedhe hia hari isi rai. ☆

¹⁹ A'ari sèra! Ladhe abhu nèti miu dhu bèbhe asa d'ara sasala, ka rai eele nèti j'ara dhu lèke, hèia abhu dhèu dhu pamako ho na lèpa hari asa j'ara dhu mola nèti Lamatua, èèna na be'a! ²⁰ Sanèd'e ne'e paie-iie! Ladhe miu soru-bara dhèu dhu tao sala, hèia na lèpa hari asa Lamatua ka na tao heka sala, miu se pasod'a le dhèu èèna, hèia na mamuri taa-taa dènge Lamatua. Dènge j'ara ne'e ka, Lamatua saku eele aa'i sasala na. ☆

D'ai sange ne'e ka!

Nèti ja'a,
Yakobis

☆ **5:17** 1 Dhèu Aae sèra 17:1, 18:1 ☆ **5:18** 1 Dhèu Aae sèra 18:42-45 ☆ **5:20** Lii Hini 10:12, 1 Petrus 4:8

Dhao Alkitab
Genesis and the New Testament in the Dhao
language of Indonesia
Kejadian dan Perjanjian Baru dalam bahasa Dhao

copyright © 2012 Unit Bahasa dan Budaya

Language: Dhao

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

526bd1ea-5f35-574c-9a7a-dabc714cb5d3